

Ce „comori” ajută la redarea poveștii familiei tale? Pentru a-i ajuta să răspundă la această întrebare, elevii construiesc o capsulă a timpului sau o cutie de comori care poate conține doar 5 obiecte din trecutul și prezentul familiei lor. Cutiile sau orice alte recipiente pot fi folosite cu rol de capsule ale timpului. Elevii trebuie să includă toate proiectele făcute sau copii ale lor în capsulă, împreună cu alte comori care cred ei că ar păstra istoria familiei lor, ar ilustra prezentul și ar influența viitorul.

Solocit elevilor să atașeze o descriere pentru fiecare obiect. Fiecare capsulă a timpului a fost expusă în ziua sărbătoririi, înainte de a fi sigilată și pusă la păstrare. (<https://fb.watch/7fCysfSdUw/> link -filmare activitate)

Referințe bibliografice:

1. Programa școlară. București, ISE: 2014 http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2014-12/23-Istorie_clasa%20a%20IV-a.pdf
2. Programa școlară. București, ISE: 2014 http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2014-12/01-Limba%20si%20literatura%20romana_clasele%20a%20III-a%20-%20a%20IV-a.pdf

EDUCATIONAL ASPECTS REGARDING THE RIGHTS OF THE CHILD IN THE SCHOOL DISCIPLINE „PERSONAL DEVELOPMENT” IN PRIMARY SCHOOL ASPECTE DE EDUCAȚIE PRIVIND DREPTURILE COPILULUI LA DISCIPLINA ȘCOLARĂ „DEZVOLTAREA PERSONALĂ” ÎN CLASELE PRIMARE

Ana BULAT,
asistent universitar, UPS „I. Creangă”

CZU: 373.3.032

Summary: That article foreshadows the scientific aspects of education for children's rights in the school discipline "*Personal Development*".

Rezumat: Articolul respectiv prefigurează aspectele științifice și aplicative vizând educația privind drepturile copiilor la disciplina școlară „*Dezvoltarea personală*” în clasele primare.

Key words: the rights of the child, the Convention on the Rights of the Child, human rights education, social and civic competences.

Cuvinte-cheie: drepturile copilului, Convenția cu privire la Drepturile Copilului, educație pentru drepturile omului, competențe sociale și civice.

Literatura de specialitate (Freedem, M., Grayling, A., Ionescu, I., Manent, P., Mironova, S., Popescu, O., Scripcaru, Gh., Tudor, St., et.al.) evidențiază problematica *Educației pentru drepturile omului/copilului* drept o directivă complexă și actuală în contextul lumii contemporane aflate în dinamică continuă și a provocărilor societății pline de egocentrism, absenteism și violență. Copii de astăzi sunt omenirea de mâine, cei care vor făuri bunuri materiale și spirituale, garantul continuității umane. Astfel, în contextual dat, referințele educaționale actuale vizează formarea personalității civice active, cu un grad înalt de responsabilitate și receptivitate socială și un potențial deschis pentru schimbare cu posibilități de a explora sensurile, atitudinile și competențele ce stau la bază procesului de educație pentru drepturile omului. Din perspectiva aceasta, identificarea oportunităților de studiu începe de la cea mai fragedă vârstă și devine treptat mai complexă spre finalul învățământului obligatoriu.

Prin prisma acestui deziderat, la 12 decembrie 1990, Parlamentul Republicii Moldova a ratificat *Convenția cu privire la Drepturile Copilului* (CDC) și s-a angajat, astfel, să facă aceste

drepturi cunoscute tuturor – adulți și copii, iar, prin *articolul 29* al CDC procesul de educație privind drepturile copilului a vizat:

- a) dezvoltarea abilităților de respect pentru drepturile omului și pentru libertățile fundamentale, precum și pentru principiile consacrate în Carta Națiunilor Unite;
- b) pregătirea copilului pentru viața responsabilă într-o societate liberă, în spiritul înțelegerii, păcii, toleranței, egalității între sexe și prietenia între toate popoarele, grupurile etnice și religioase. [2, p. 18].

Drept finalitate, la nivel macrostructural, școala, prin realizarea *Educației pentru drepturile omului*, contribuie la realizarea *Idealului educațional*, stipulat de Codul Educației (2014): formarea personalității cu spirit de inițiativă, capabile de autodezvoltare, care posedă nu numai un sistem de cunoștințe și competențe necesare pentru angajare pe piața muncii, dar și independență de opinie și acțiune, fiind deschisă pentru dialog intercultural în contextul valorilor naționale și universale asumate [3, art.6].

Astfel, finalitățile educaționale urmăresc formarea unui șir de competențe-cheie/transversale/transdisciplinare printre care se enumeră(g) „*competențe sociale și civice*” care derivează în clasele primare la disciplina școlară „Dezvoltarea personală” (DP în continuare) - aria curriculară „Consiliere și dezvoltare personală” [4, p.14] prin cele 5 module [ibidem, pp. 189-197].

Din perspectiva dată, disciplina DP include activități și experiențe:

de a dezvolta la elevi competențe necesare pentru autocunoaștere, autoacceptare, pentru un mod de viață sănătos și independent, în devenirea lor ca cetățeni informați, activi și integri care ar putea relaționa deschis și liber, demonstrând responsabilitate în luarea deciziilor de carieră și dezvoltarea personală pe parcursul întregii vieți [5, p. 227].

realizabile prin metode și tehnici interactive relevante pentru desfășurarea lecțiilor la DP [ibidem, pp. 235-240].

Un model autohton și oportun de învățare, care poate fi valorificat și la disciplina DP este cel propus de autorii V. Terguță, I. Moldovanu, O. Neamțu, A. Cutasevici, T. Șova, [1]. Un alt model este cel abordat de D. Stoicescu, R. Făgețan, A. Conea, F. Schiau, [7]

O viziune personalizată și adaptată (după: R. Gollob, P., Krapf, 2007) [6] vizează procesul de *educație privind drepturile copilului* la DP în clasele primare, detaliind unele aspectele aplicative în clasa I -a la subiectul lecției „*Eu am un nume – noi avem o școală*”.

Astfel, pentru subiectul dat se optează pentru *Unitatea de competență 1.2 „Descrierea unicității proprii și a celorlalți în contextul statutului de elev”* cu formularea obiectivelor: La finele lecției elevul va fi capabil:

- O.1. să explice, în cuvinte proprii, sintagma „drept”;
- O.2. să enumere unele drepturi ale copilului în baza secvenței video prezentate [8].;
- O.3. să deducă cine este responsabil de garantarea respectării drepturilor copilului, în baza CDC.

În etapa lecției *Evocare*, la pasul „Implică-te! se sugerează elevilor să se aranjeze într-un cerc. În mijlocul cercului, pe podea, sunt așezate inimi de hârtie de diferite culori. Pe fiecare inimă, legată cu un fir de ață, stă scris prenumele unui elev, dar, și o inimă pentru învățător, cu prenumele acestuia în mijlocul cercului. Învățătorul încurajează elevii să ia parte la conversație prin discuția dirijată:

- Elevi, cunoaștem prenumele fiecărui elev din clasă noastră?
- Cine este „cine”?

Învățătorul solicită elevilor să ia o inimă de hârtie cu prenumele unui coleg scris pe ea și să răspundă la întrebările:

Ce-mi place la acest coleg?

Ce am făcut deja împreună cu colegul respectiv?

De ce mi-ar lipsi dacă „El-colegul” n-ar fi cu noi aici?

Pe finalul activității, prin debriefing, elevii sunt încurajați să-și expună opiniile: „Elevi, cum credeți, de ce am folosit culori diferite și nu doar una singură?”, susținute de cadrul didactic prin feedback: „Fiecare copil din această lume este diferit dar totodată este și unic: prin culoarea pielii, ochilor; caracter, trăsături speciale, nume și prenume care-l face pe fiecare din voi unic. Sunt sigură că majoritatea dintre voi cunoaște sau cel puțin a auzit despre noțiunea de „*Drept/ Drepturile copilului*” Despre *drepturi* vom vorbi și noi astăzi”. Prin prisma dată se anunță subiectul și se enunță obiectivele lecției.

În etapa lecției *Realizarea sensului*, la pasul „Informează-te!” prin ascultare activă, conținutul informativ se valorifică prin vizionarea unei secvențe video [8], pe final provocând elevii la dezbateri prin întrebarea: „Elevi, cum credeți, elevii din RM au aceleași drepturi ca și cei din țara vecină România?” Elevii sunt încurajați să-și expună opinia, cu argumente, la nivelul particularităților de vârstă școlară mică.

În baza secvenței video, se solicită elevilor să enumere drepturile copilului prin feedbackul oferit de învățător: „Avem cu toții aceleași drepturi. Voi, în calitate de copii, aveți mai multe drepturi (se enumeră). Unul din drepturi este *dreptul la nume* pe care nimeni nu-l poate lua. Alt drept este *dreptul la educație* care oferă posibilitatea de a merge la școală, de a învăța a scrie, a citi, a comunica cu colegii și învățătoare, a elabora roboței și îngriji de plante, ș.a. – Voi, despre ce drepturi ați mai aflat din filmulețul vizionat?”

La pasul „Procesează informația!” se solicită elevilor să deseneze o floare pe care să o decoreze după propria imaginație și dorință. Se accentuează faptul că, în mijlocul florii se va plasa (prin aplicație) fotografia (elevului) selectată, în prealabil, acasă. La finele sarcinii, produsul elaborat de fiecare elev – „florile”, se va prinde într-un buchet, plasat pe avizierul clasei într-o vază, desenată din timp de învățătoare. La finele activității, se va realiza aprecierea produsului elaborat de întreaga clasă, astfel învățătoarea oferind și un feedback: „Elevi, buchetul cu flori obținut pe afiș reprezintă imaginea clasei noastre, colorată și diversă”.

În etapa lecției *Reflecție*, pasul „Comunică și decide!” se solicită elevilor să contempleze buchetul de flori al clasei în vază și să-și expună propriile opinii cu referire la calitatea produsului comun elaborat în cheia sarcinii realizate:

– Elevi, cum credeți, ce semnifică florile?

– Ce reprezintă vaza?

– De ce este important să avem un nume?

Această activitate la pasul dat, poate fi adaptată în mai multe moduri, în funcție de timpul și de materialele disponibile. În cele din urmă, pe un perete al clasei se plasează un afiș intitulat: „Buchetul clasei”. Vaza prezentând o viziune prescurtată a drepturilor copilului abordate prin imagini (Articolele 7 și 28). Iar învățătorul să conchidă: „Școala este parte a vieții noastre iar clasa este o locul unde fiecare dintre voi trebuie să se simtă și să se perceapă unic dar cu drepturi egale”.

Pentru pasul „Apreciază!” se solicită elevilor să vină cu reflecții personale asupra implicării lor în activitatea derulată la subiectul lecției:

– Ce mi-a plăcut în cadrul acestei activități?

– Ce am învățat la această lecție?

- Ce știi despre ceilalți colegi?
- Ce știi despre învățător?

În etapa lecției *Extindere*, pasul „Acționează!” se solicită elevilor să discute în familie cu părinții despre subiectul abordat la lecție – „Convenția cu privire la Drepturile Copilului” și importanța ei.

Referințe bibliografice:

1. Curriculum la disciplina opțională Educație pentru drepturile omului (edo) Aria curriculară: Educație socio-umanistică Clasele I – IV, Chișinău, 2018
https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_optional_educatie_pentru_drepturile_omului_cl_i-iv.pdf
2. Convenția cu privire la drepturile copilului., Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova (CIDDC), 2005
https://drepturilecopilului.md/files/publications/CDC_2005_final.pdf
3. Codul Educației al Republicii Moldova. Publicat: 24-10-2014 în Monitorul Oficial Nr. 319-324 art. 634. Chișinău: Parlamentul RM. COD Nr. 152 din 17-07-2014.
<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=355156>
4. Curriculum Național. Învățământul primar. Chișinău, 2018, Aprobat la Consiliul Național pentru Curriculum (Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018).
https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_primare_site.pdf
5. Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar, Chișinău, 2018.
https://mecc.gov.md/sites/default/files/ghid_curriculum_primare_rom_5.pdf
6. Gollob, R., Krapf, P., Explorarea drepturilor copilului. Activități didactice pentru clasele I-IX. Consiliul European, februarie, 2007 Disponibil la: https://ipe-textbooks.phzh.ch/globalassets/ipe-textbooks.phzh.ch/romanian/living-democracy-ro/living_democracy_5_ro.pdf
7. Stoicescu, D., Făgețan, R., Conea, A., Schiau, F., Ghid formarea abilităților sociale. Sibiu: Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013. Disponibil la: <https://www.isjsb.ro/d2020/GHID%20FORMAREA%20ABILITATILOR%20SOCIALE.pdf>
8. Secvență video - Convenția privind Drepturile Copilului.
https://www.youtube.com/watch?v=HRret-9Jq_Q